

Znaczenie Ewangelii podczas liturgii słowa było bardzo różnie podkreślane. Wykonywał ją diakon, kapłan a w niektórych uroczystości było zarezerwowane dla biskupa. Jej wyjątkowe miejsce podkreślano również poprzez miejsce, z którego Ewangelia była proklamowana. Początkowo to specjalnego podwyższenia, które znajdowało się po prawej stronie katedry biskupa a od XI wieku miejscem jej proklamacji stała się ambona. Od samego początku Ewangelia była najczęściej wykonywana na sposób kantylacyjny co było bardzo żywe w Kościołach wschodnich. W Kościele zachodnim świadectwa o śpiewie Ewangelii zachowały się w najstarszych księgach liturgicznych. Zaczęły również powstawać tony ewangelii, zwłaszcza w rękopisach z X i XI wieku. Tony Ewangelii przybierały bardzo ozdobne melodie zwłaszcza w Boże Narodzenie czy Wielkanoc. Np. synod w Grado (579 rok) zabronił używania ozdobnych melodii np. 1 stycznia oraz w dzień Wniebowzięcia NMP. Śpiewanie Ewangelii w rycie rzymskim zachowało się do połowy XX wieku. Podobnie jak w przypadku pozostałych czytań po wprowadzeniu języków narodowych do liturgii pozwolono na odczytanie Ewangelii zastępując w ten sposób dotychczasową praktykę jej kantylacji.

Posoborowe dokumenty takie jak *Inter oecumenici* (Instrukcja o należytych wykonaniu Konstytucji o Liturgii świętej, 1964 r.) dała możliwość pewnej swobody w wykonywaniu czytań: „We Mszach śpiewanych, jeżeli lekcje, epistołę i Ewangelię wygłasza się w języku ojczystym, można je po prostu odczytać” (nr 51). Instrukcja *Musicam Sacram* śpiew tekstów Pisma świętego zalicza do trzeciego stopnia mszy śpiewanej: „śpiew tekstów Pisma świętego (chyba że bardziej odpowiednim byłoby ich czytanie)” (nr 31e).

Wprowadzenie do drugiego wydania Leksjonarza Mszalnego również daje możliwość pewnej swobody co do śpiewu Ewangelii: „Wypada, aby pozdrowienie, zapowiedź tytułu: „Słowa Ewangelii według Świętego N”. oraz końcowa aklamacja „Oto Słowa Pańskie” były śpiewane choćby Ewangelia była czytana. W ten sposób ukazuje się znaczenie czytania Ewangelii i rozbudza się wiarę słuchających” (nr 17). Natomiast Instrukcja Konferencji Episkopatu Polski o muzyce kościelnej podaje: „Ewangelię można śpiewać jedynie według melodii zamieszczonych w *Leksjonarzu*. W przypadku czytanej Ewangelii zaleca się śpiew dialogu i końcowej aklamacji” (nr 18e). Jak wynika z przytoczonych dokumentów została pozostawiona pewna swoboda co do śpiewu Ewangelii z zaznaczeniem, że należy śpiewać dialog przed Ewangelią i końcową aklamację.

Przejdźmy do samych melodii. Ordo Cantus Missae podaje trzy wzory melodii, „tony” Tonus A, B, C (s.179-183). Te same tony zamieszcza trzecie wydanie Mszału Rzymskiego (2002, s.1239-1240). Tomy te znajdziemy w Graduale Romanum. Leksjonarz mszalny w języku polskim z 1972 r. zamieścił 4 tony melodii do śpiewania Ewangelii w dodatku do Tom I. Drugie wydanie leksjonarza mszalnego podaje 5 tonów melodii Ewangelii (trzy tony, które mamy w księgach wymienionych wyżej i dwa dodatkowe IV Ton tzw. „piotrkowski” i V Ton (Leksjonarz mszalny, Tom I, wyd. II, Poznań 2005, s. 287-291). Melodie są zamieszczone we wszystkich tomach drugiego wydania Leksjonarza. Przy śpiewie Ewangelii należy się kierować tymi samymi kryteriami co przy czytaniach mszalnych. W Polsce przyjął się zwyczaj śpiewania Ewangelii podczas procesji Bożego Ciała. Osobne opracowania tych Ewangelii znajdziemy w *Ewangelie na procesję Bożego Ciała*, opr. P. Piotrowski, wyd. WAM, oraz *Procesja w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa*, opr. Archidiecezjalna Komisja ds. Muzyki Kościelnej w Krakowie, wyd. ITKM, Kraków 2012. Dodatkową zaletą tego wydania jest opracowanie procesji ze wszystkimi tekstami i śpiewami. Choć śpiew Ewangelii należy do diakona lub kapłana to jednak wypada aby organista znał tony Ewangelii aby mógł prawidłowo akompaniować zarówno dialog przed Ewangelią i aklamację końcową w każdym z tonów obecnie obowiązujących.

Diecezjalne Studium
Organistowskie w Rzeszowie

Materiały formacyjne dla organistów

Lipiec 2020

Drodzy Duszpasterze i Organisci

W bieżących *Materiałach* kolejną z pieśni do bł. ks. Jerzego Popiełuszki „*Kto wierzy żyje na wieki*”. Harmonizacja P. Konkol.

W „Zasadach doboru pieśni w liturgii” omawiamy problematykę związaną z Liturgią Słowa. Omówiliśmy zasady dotyczące śpiewu czytań mszalnych a obecnie przechodzimy do śpiewu Ewangelii.

Informacje dotyczące rekrutacji do Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Rzeszowie na stronie www.dsorzeszow.pl/rekrutacja

KTO WIERZY, ŻYJE NA WIEKI

PIEŚŃ KU CZCI BŁ. KS. JERZEGO POPIEŁUSZKI

śl.: ks. M. Przybylski
m.: K. Kusiel-Moroz
harm.: P. Konkol

Refren

Nie daj się zwy - cię - żyć złu, zło do - brem zwy -

cię - żaj. Nie daj się zwy - cię - żyć złu, zło do - brem zwy -

cię - żaj. Nie daj się - żaj. 1. Kto wie - rzy ży - je na wie - ki

choć - by i ży - cie stra - cił. Bło - go - sła - wio - ny Je - rzy po -

świę - cił ży - cie dla bra - ci. Ka - pła - n mę - czen - nik

praw - dy, na - dzie - ją żył E - wan - ge - lii

wier - ny da - ne mu sło - wu do Bo - ga lu - dzi pro - wa - dził.

2. Przy Chrystusowym ołtarzu, dałeś ludziom nadzieję,
wzywałeś do jedności, by w sercu pokój zachować.
Widząc ludzkie cierpienia, odwieczne prawa głosiłeś.
Życie jest darem Bożym, prawdziwa wolność jest w Bogu.

Ref.: Nie daj się...